

Datum van inontvangstneming : 07/05/2025

Zaak C-216/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

19 maart 2025

Verwijzende rechter:

Curtea de Apel Constanța (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 maart 2025

Verzoekende partij:

ZN

Verweerster en geïntimeerde:

GSP Offshore SRL

**[OMISSIS] CURTEA DE APEL CONSTANȚA [rechter in tweede aanleg
Constanța, Roemenië]**

SECȚIA I CIVILĂ (eerste civiele kamer)

Dossier nr. [OMISSIS]

Gespecialiseerde kamer voor

arbeids- en socialezekerheidszaken

**[OMISSIS] formuleert krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de
werking van de Europese Unie**

overeenkomstig zijn beslissing ter openbare zitting van 18 maart 2025,

het volgende:

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

met betrekking tot de volgende vragen:

1. Moet artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/23/EG aldus worden uitgelegd dat:

1.a) deze bepaling eraan in de weg staat dat een algemene regeling van nationaal recht die de overgang van een verplichting tussen twee schuldenaren afhankelijk stelt van de instemming van de schuldeiser, in geval van een onder die richtlijn vallende overgang wordt toegepast op de verplichtingen van de vervreemder die voortvloeien uit een op het tijdstip van de overgang bestaande arbeidsovereenkomst of arbeidsbetrekking, die op de verkrijger zijn overgegaan?

1.b) de in de tweede alinea van die bepaling bedoelde uitzondering kan worden ingevoerd bij een algemene regeling van nationaal recht die is vastgesteld na de wet waarbij de richtlijn in nationaal recht is omgezet en die de overgang van een verplichting tussen twee schuldenaren afhankelijk stelt van de instemming van de schuldeiser, of moet die uitzondering worden ingevoerd bij een bijzondere wettelijke regeling?

2. Indien de eerste twee vragen ontkennend worden beantwoord, kan artikel 8 van richtlijn 2001/23/EG dan aldus worden uitgelegd dat deze bepaling de lidstaten (met inbegrip van de rechterlijke instanties) toestaat om een algemene regeling die de overgang van verplichtingen betreffende loonaanspraken die zijn ontstaan vóór de overgang van de vervreemder op de verkrijger, afhankelijk stelt van de instemming van de werknemer-schuldeiser, toe te passen als regeling die gunstiger is dan artikel 3, lid 1, eerste alinea, van richtlijn 2001/23/EG, zoals omgezet bij een bijzondere nationale wet?

I. Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

§1 Met zijn beroep heeft verzoeker verzocht om verweerster GSP Offshore SRL te veroordelen tot betaling van de onvervulde loonaanspraken, met inbegrip van de vakantievergoeding voor de betrokken periode.

§2 Deze loonaanspraken betreffen inkomsten uit arbeid die voor de vervreemder GSP Offshore SRL is verricht voordat de overgang op OMV PETROM ENERGY SOLUTIONS SRL plaatsvond.

§3 GSP Offshore SRL heeft bij kennisgeving van 21 februari 2024 al haar werknemers, en in het bijzonder verzoeker, meegedeeld dat het personeel zou worden overgenomen door OMV PETROM ENERGY SOLUTIONS SRL overeenkomstig het akkoord van de partijen met het opschrift „TUPE NDA” van 8 februari 2024, en dat OMV PETROM ENERGY SOLUTIONS SRL de nieuwe werkgever was. In de kennisgeving was vermeld dat de werknemers zouden worden overgenomen als gevolg van een overgang van onderneming en werd

verwezen naar de bepalingen van richtlijn 2001/23 en wet nr. 67/2006 inzake de bescherming van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen. Dat de overgang van onderneming heeft plaatsgevonden wordt door partijen niet betwist.

§4 Bij niet-gedateerde brief, die verzoekers advocaat op 27 september 2024 bij het dossier heeft gevoegd, heeft OMV PETROM ENERGY SOLUTIONS SRL, via de door haar gekozen advocaat, aan de advocaat van verzoeker meegedeeld dat de op de datum van de overgang bestaande loonaanspraken op GSP Offshore SRL volgens haar ten laste van GSP Offshore SRL bleven en dat de verkrijger die verplichtingen niet op zich nam.

§5 Uit openbare informatie over OMV PETROM ENERGY SOLUTIONS SRL bleek dat die vennootschap een maatschappelijk kapitaal had van 2 000 Roemeense leu (ongeveer 400 EUR).

§6 Bij vonnis in eerste aanleg van 11 oktober 2024 is verzoekers vordering tegen GSP Offshore SRL afgewezen.

§7 In dit vonnis heeft de Tribunal Constanța (rechter in eerste aanleg Constanța, Roemenië) geoordeeld dat na de overgang van de onderneming alle rechten en verplichtingen van de vervreemder op de verkrijger zijn overgegaan en dat verweerster, als vervreemder, is bevrijd van elke verplichting tot betaling van de onvervulde loonaanspraken.

§8 Verzoeker heeft tegen deze beslissing hoger beroep ingesteld, waarbij hij heeft aangevoerd dat verweerster, GSP Offshore SRL, verplicht is gebleven tot betaling van de onvervulde loonaanspraken voor de vóór de overgang verrichte arbeid, waarbij zij mede verwees naar het standpunt van OMV PETROM ENERGY SOLUTIONS SRL, die deze verplichtingen niet op zich neemt. Verzoeker betwist daarom dat de verplichtingen betreffende deze loonaanspraken op de vervreemder, zijn overgegaan op de verkrijger.

§9 In andere gedingen met hetzelfde voorwerp waarbij andere verzoekers partij zijn, heeft de Curte de Apel Constanța geoordeeld dat de vervreemder GSP Offshore SRL verplicht blijft tot betaling van de onvervulde loonaanspraken, die niet op de verkrijger overgaan [civielrechtelijke beslissingen nr. 51/CM/19.02.2025 (zaak nr. 3006/118/2024), en nr. 23/CM/5.2.2025 (zaak nr. 1734/118/2024)].

II. Toepasselijke bepalingen

Unierecht

§10. RICHTLIJN 2001/23

Artikel 3

1. De rechten en verplichtingen welke voor de vervreemder voortvloeien uit de op het tijdstip van de overgang bestaande arbeidsovereenkomst of arbeidsbetrekking, gaan door deze overgang op de verkrijger over.

De lidstaten kunnen bepalen dat de vervreemder en de verkrijger na het tijdstip van de overgang hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verplichtingen welke vóór het tijdstip van de overgang voortvloeien uit een op het tijdstip van de overgang bestaande arbeidsovereenkomst of arbeidsbetrekking.

Artikel 8

Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten om wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen toe te passen of in te voeren die gunstiger zijn voor de werknemers of om de toepassing van collectieve overeenkomsten of tussen de sociale partners gesloten akkoorden te bevorderen of mogelijk te maken die gunstiger zijn voor de werknemers.

Nationaal recht

§11 Roemeens burgerlijk wetboek

Artikel 1.605

Instemming van de schuldeiser

De met de schuldenaar overeengekomen schuldoverneming heeft slechts effect indien de schuldeiser daarmee instemt.

§12 Roemeens arbeidswetboek

Artikel 173

(2) De rechten en verplichtingen welke voor de vervreemder voortvloeien uit de op het tijdstip van de overgang bestaande arbeidsovereenkomst of arbeidsbetrekking, gaan volledig op de verkrijger over.

§13 Wet nr. 67/2006

Artikel 3

Deze wet is van toepassing op de overgang van een zeeschip als onderdeel van de overgang van een onderneming, vestiging of onderdeel van een onderneming of vestiging, op voorwaarde dat de verkrijger zich bevindt of dat de overgegangene onderneming, vestiging of onderdeel van een onderneming of vestiging blijft op Roemeens grondgebied. Deze wet is niet van toepassing wanneer de overgang uitsluitend een of meerdere zeeschepen betreft.

Artikel 5

- (1) De rechten en verplichtingen welke voor de vervreemder voortvloeien uit de op het tijdstip van de overgang bestaande individuele arbeidsovereenkomst of de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, gaan volledig op de verkrijger over.
- (2) Het bepaalde in lid 1 is niet van toepassing wanneer tegen de vervreemder een gerechtelijke saneringsprocedure of een faillissementsprocedure is ingeleid overeenkomstig de wet.

III. Motivering van de prejudiciële verwijzing

§14 Ontvankelijkheid

§15 Met betrekking tot de gevolgen van de op dit gebied gewezen arresten heeft het Hof het volgende opgemerkt:

§16 „In de derde plaats zij eraan herinnerd dat het Hof herhaaldelijk heeft geoordeeld dat een nationale rechter bij wie **een geding tussen uitsluitend particulieren** aanhangig is, bij de toepassing van de nationaalrechtelijke bepalingen die zijn vastgesteld ter nakoming van de in een richtlijn neergelegde verplichtingen, het gehele nationale recht in aanmerking moet nemen en **dit zoveel mogelijk in het licht van de bewoordingen en het doel van die richtlijn moet uitleggen om tot een oplossing te komen die in overeenstemming is met dit doel** (arresten van 15 januari 2014, Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, punt 38 en aldaar aangehaalde rechtspraak; 4 juni 2015, Faber, C-497/13, EU:C:2015:357, punt 33, en 17 maart 2022, Daimler, C-232/20, EU:C:2022:196, punt 76).” (arrest van 12 mei 2022, Luso Temp, C-426/20, EU:C:2022:373, punt 56).

§17 Hieruit volgt dat het verzoek om een prejudiciële beslissing volgens de nationale rechter ook ontvankelijk is indien het geschil betrekking heeft op de beëindiging van de arbeidsbetrekking en ook indien dat een geschil tussen particulieren betreft.

§18 In het licht van artikel 1, lid 3, van richtlijn 2001/23:

§. De verwijzende rechter houdt rekening met het feit dat de betrokken werknemers offshore-werknemers zijn die op maritieme platforms werken en niet op schepen.

§19 De rechter houdt ook rekening met het arrest van het Hof van 20 juni 2019 in zaak C-291/18, Grup Servicii Petroliere SA (een vennootschap die overigens deel uitmaakt van hetzelfde concern als verweerster in het onderhavige geding).

§20 Prejudiciële vraag

§21 Het is juist dat volgens artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/23 de rechten en verplichtingen welke voor de vervreemder voortvloeien uit de op het tijdstip van de overgang bestaande individuele arbeidsovereenkomsten en de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomsten, volledig op de verkrijger overgaan.

§22 Op grond van de wet en als gevolg van de overgang van onderneming is er bijgevolg sprake van een echte schuldoverneming.

§23 In artikel 5, lid 1, van wet nr. 67/2006, waarbij de Europese regeling in nationaal recht is omgezet, is dezelfde legislatieve oplossing vervat.

§24 Uit de omstandigheid dat de lidstaten volgens de tweede alinea van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/23 kunnen bepalen dat de vervreemder en de verkrijger na het tijdstip van de overgang hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verplichtingen welke vóór het tijdstip van de overgang voortvloeien uit een op het tijdstip van de overgang bestaande arbeidsovereenkomst of arbeidsbetrekking, blijkt dat deze legislatieve oplossing niet door richtlijn 2001/23 is opgelegd, maar als aanvullende beschermingsmaatregel aan de nationale wetgever is overgelaten.

§25 In wet nr. 67/2006 wordt een dergelijke legislatieve oplossing evenwel niet geboden.

§26 De oplossing in artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/23 is ook bevestigd door het Hof in het arrest van 5 mei 1988 in de gevoegde zaken [Berg/Besselsen, C-144/87 en C-145/87, EU:C:1988:236] met betrekking tot de eerdere richtlijn 77/187.

§27 Volgens de verwijzende rechter moet het arrest van het Hof evenwel worden bezien in de context van de feitelijke situatie van de arbeidsbetrekkingen op het tijdstip waarop dat arrest is gewezen, en moet thans rekening worden gehouden met zowel de ontwikkeling van de rechtspraak van het Hof, met name met betrekking tot het begrip „overgang van onderneming”, als de verandering van de arbeidsbetrekkingen, aangezien uit die feitelijke situatie blijkt dat de voorschriften van de richtlijn kunnen worden ingeroepen voor een doel dat in strijd is met die richtlijn, namelijk om werknemers de bescherming van hun rechten in het kader van een overgang van onderneming te ontnemen.

§28 Op het tijdstip van aanneming van richtlijn 77/187 had het begrip „overgang van onderneming” namelijk betrekking op een geheel van georganiseerde middelen met het oog op een economische activiteit, een definitie die ook in richtlijn 2001/23 is gehandhaafd.

§29 In deze context was de oplossing dat de verkrijger de schulden van de vervreemder met betrekking tot de overgedragen loonaanspraken die vóór de overgang waren ontstaan, op zich nam, een logische oplossing, aangezien de verkrijger de bedrijfsactiva, de overeenkomsten en de vorderingen overnam zodat hij de betaling van de onvervulde loonaanspraken kon garanderen.

§30 Later heeft het Hof evenwel geoordeeld dat er ook sprake kan zijn van een overgang van onderneming indien een groep werknemers wordt overgenomen, en dat het niet nodig is dat daarbij tevens een geheel van materiële activa, productiemiddelen of andere vermogensbestanddelen overgaat.

§31 Zo heeft het Hof geoordeeld dat, aangezien in bepaalde arbeidsintensieve sectoren een groep werknemers die duurzaam een gemeenschappelijke activiteit verricht, een economische entiteit kan vormen, moet worden erkend dat een dergelijke entiteit haar identiteit ook na de overdracht kan behouden, wanneer de verkrijger niet alleen de betrokken activiteit voortzet, maar ook een wezenlijk deel – qua aantal en deskundigheid – van het personeel overneemt dat zijn voorganger speciaal voor die taak had ingezet. In dat geval verwerft de nieuwe werkgever namelijk een georganiseerd geheel van economische middelen (arbeidskrachten, n.v.d.r.) waarmee de activiteiten of bepaalde activiteiten van de overdragende onderneming duurzaam kunnen worden voortgezet. (arrest [REDACTED] Gebäudereinigung Krankenhausservice, C-13/95, EU:C:1997:141).

§32 Voorts heeft het Hof geoordeeld dat de overdracht van activa weliswaar één van de criteria is waarmee de nationale rechter rekening moet houden bij de beoordeling of een onderneming daadwerkelijk is overgedragen, doch dit wil niet zeggen, dat er zonder overdracht van die activa geen overdracht is, in het bijzonder indien de economische entiteit in bepaalde sectoren zonder materiële of immateriële activa van betekenis kan functioneren (arrest [REDACTED] Gebäudereinigung Krankenhausservice, C-13/95, EU:C:1997:141).

§33 Tot slot heeft het Hof geoordeeld dat niet verplicht is dat de eigendom van materiële activa van de vervreemder op de verkrijger wordt overgedragen, aangezien het kan gaan om een overname van materiële activa die geen eigendom van de vervreemder waren, doch door de opdrachtnemer ter beschikking zijn gesteld en die uitsluitend zijn gebruikt voor de uitoefening van de gegunde activiteit (arresten van 20 november 2003, [REDACTED] e.a., C-340/01, EU:C:2003:629, en 15 december 2005, [REDACTED] gevoegde zaken C-232/04 en C-233/04, EU:C:2005:778).

§34 In dit verband is het mogelijk dat tussen de vervreemder en de verkrijger een overgang plaatsvindt waarbij slechts een aantal werknemers die een activiteit uitoefenen worden overgenomen, zonder enige activa, zoals in casu het geval is, en dat de vervreemder wordt bevrijd van elke verplichting tot betaling van de onvervulde loonaanspraken, die zonder toestemming van de werknemer worden overgedragen aan de verkrijger – een vennootschap waarvan het maatschappelijk kapitaal zo gering is dat het niet eens volstaat voor de loonaanspraken van één werknemer die door de vervreemder is overgedragen, laat staan die van alle overgedragen werknemers, zoals in casu het geval is.

§35 Daardoor wordt het doel van richtlijn 2001/23 niet langer bereikt; integendeel, de bepalingen van artikel 3, lid 1, van die richtlijn vormen juist het instrument waarmee aan de werknemers de waarborgen van betaling van de loonaanspraken

op verweerster worden ontnomen, door die loonaanspraken over te dragen aan een verkrijger met een beperkte solvabiliteit die deze aanspraken niet eens erkent.

§36 De verkrijger is geen partij bij het onderhavige geding, en in het licht van de in soortgelijke zaken reeds bestaande oplossingen is het mogelijk dat, indien een vordering tegen hem wordt ingesteld, deze vordering, net als in die zaken, door de rechters wordt afgewezen.

§37 In deze context rijst de vraag of de nationale rechter een algemene bepaling van het Roemeens burgerlijk wetboek, te weten artikel 1.605, die de rechtsgevolgen van de schuldoverneming door middel van een met de schuldenaar gesloten overeenkomst, afhankelijk stelt van de instemming van de schuldeiser, kan beschouwen als een wettelijke uitdrukking van de uitzondering van artikel 3, lid 1, tweede alinea, van richtlijn 2001/23,

§38 Volgens artikel 278 van het Roemeense arbeidswetboek kan die regeling ook van toepassing zijn op arbeidsbetrekkingen.

§39 Daar komt nog bij dat artikel 173, lid 2, van het Roemeense arbeidswetboek, waarbij richtlijn 2001/23 eveneens in nationaal recht is omgezet, het karakter van een algemene regeling heeft ten opzichte van wet nr. 67/2006.

§40 Het Roemeens burgerlijk wetboek is goedgekeurd na wet nr. 67/2006, waarbij richtlijn 2001/23 in nationaal recht is omgezet.

§41 Deze algemene regeling van het Roemeens burgerlijk wetboek zou gunstiger zijn voor de werknemer die van mening is dat de door artikel 3, lid 1, eerste alinea, van richtlijn 2001/23 geboden bescherming in werkelijkheid nadelig voor hem is en ervoor kiest een vordering in te stellen tegen de vervreemder, en niet tegen de verkrijger.

§42 De verwijzende rechter houdt eveneens rekening met de bepalingen van artikel 8 van richtlijn 2001/23, dat de lidstaten toestaat niet alleen wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in te voeren die gunstiger zijn voor de werknemers, maar ook dergelijke bepalingen, indien zij bestaan, toe te passen.

§43 Om al deze redenen vraagt de verwijzende rechter zich af of hij – teneinde een doeltreffende bescherming van de rechten van de werknemers te waarborgen, door ervoor te zorgen dat zij daadwerkelijk de mogelijkheid hebben om de niet- vervulde loonaanspraken op de vervreemder die dateren van vóór de datum van de overgang uitbetaald te krijgen – om te oordelen dat de vordering tegen de vervreemder kan worden ingesteld, ervan kan uitgaan dat artikel 1.605 van het Roemeens burgerlijk wetboek, dat de schuldoverneming afhankelijk stelt van de toestemming van de schuldeiser, van toepassing is en dat de vervreemder niet is bevrijd van de verplichting de onvervulde loonaanspraken te betalen.

§44 Deze conclusie kan alleen worden aanvaard indien ervan wordt uitgegaan dat de bevoegdheid van de lidstaten om de uitzondering van artikel 3, lid 1, tweede

alinea, van richtlijn 2001/23 te regelen – die gunstiger zou zijn voor de werknemer en beter zou beantwoorden aan het doel van de richtlijn – in het nationale recht ook zou kunnen worden uitgeoefend door middel van algemene regelingen, zoals het Roemeens burgerlijk wetboek, en niet alleen door bijzondere regelingen waarbij richtlijn 2001/23 uitdrukkelijk in nationaal recht is omgezet.

§45 In dit verband kan volgens de verwijzende rechter rekening worden gehouden met het feit dat de omzetting van richtlijnen niet alleen aanvaardbaar is door middel van speciale regelingen met dit verklaarde doel, maar ook door middel van algemene regelingen, zelfs als zij reeds bestonden op de datum van inwerkingtreding van een richtlijn.

§46 Voor de uitlegging van dit vraagstuk is de uitlegging van het Unierecht door het Hof vereist. Volgens de verwijzende blijkt het antwoord op dit vraagstuk thans niet duidelijk uit de eerdere rechtspraak van het Hof.

§47 Het Hof lijkt dit punt te hebben verduidelijkt in het arrest Berg/Besselsen.

§48 In het arrest van 16 december 1992, ████████ e.a./██████████ e.a. (gevoegde zaken C-132/91, C-138/91 en 139/91, EU:C:1992:517) lijkt het Hof evenwel, met name punt 29, een zekere nuancering toe te staan ten opzichte van zijn oordeel in het arrest Berg/Besselsen en zijn latere rechtspraak.

§49 Daarnaast blijkt uit de ontwikkeling van de feitelijke situatie van arbeidsbetrekkingen vanaf de datum van arrest Berg e.a. tot op heden, en de gevolgen daarvan op de doeltreffendheid van de bescherming die richtlijn 2001/23 de werknemers beoogt te bieden, dat het doel van de richtlijn in bepaalde gevallen kan worden omzeild, met als gevolg dat de bepalingen van de richtlijn in werkelijkheid leiden tot een verslechtering van de positie van de werknemers. Als gevolg van de overgang van de onderneming worden hun namelijk de waarborgen en de mogelijkheden ontnomen om de niet door de vervreemder betaalde loonaanspraken uitbetaald te krijgen, aangezien de vervreemder van die verplichtingen is bevrijd, terwijl de verkrijger niet voldoende solvabel is om de betaling van die loonaanspraken te garanderen.

§50 In deze situatie lijkt de werknemer gedwongen gebruik te maken van een beschermingsmaatregel die in werkelijkheid in zijn nadeel is.

§51 Indien het Hof oordeelt dat de uitzondering van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/23 niet kan worden ingevoerd bij een regeling van algemene strekking, maar uitsluitend bij een bijzondere regeling waarbij die bepaling in nationaal recht wordt omgezet, rijst de vraag of artikel 8 van die richtlijn aldus kan worden uitgelegd dat die bepaling de lidstaten (met inbegrip van de rechterlijke instanties) toestaat om een dergelijke algemene regeling toe te passen als regeling die gunstiger is dan artikel 3, lid 1, eerste alinea van richtlijn 2001/23, zoals omgezet bij de bijzondere nationale wet, ondanks dat de nationale wetgeving geen specifieke bepaling bevat waarbij de uitzondering van artikel 3, lid 1, tweede alinea, van richtlijn 2001/23 is ingevoerd, met als gevolg dat de werknemer het

recht wordt toegekend om tegen de vervreemder een vordering in te stellen tot betaling van het loon voor de arbeid die vóór de overgang is verricht.

§52 Daarbij rijst tevens de vraag welke voorwaarden, in het licht van de uitlegging van die bepaling van de richtlijn, voor deze toepassing gelden, ofwel onder welke voorwaarden een dergelijke uitlegging zou kunnen worden aanvaard, dat wil zeggen, of de toepassing onvoorwaardelijk is dan wel afhankelijk kan worden gesteld van het onvermogen van de verkrijger om de overgedragen verplichtingen te voldoen.

[OMISSIS] [handtekeningen]